

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej 25 maja 2023 r.,
w sprawie **S. M.**,
skazanego z art. 178a § 1 k.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 18 sierpnia 2022 r., sygn. akt IV Ka 1070/22,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie
z dnia 23 listopada 2020 r., sygn. II K 1402/19/N,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie z dnia 23 listopada 2020 r., sygn. II K 1402/19/N, S.M. został uznany za winnego tego, że działając w krótkich odstępach czasu i z wykorzystaniem takiej samej sposobności:

1. w dniu 5 kwietnia 2019 r. w K., znajdując się pod wpływem środków odurzających, to jest substancji odurzającej w postaci delta-9-tetrahydrokannabinolu (THC) w stężeniu 1,1 ng/ml i substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w stężeniu 80 ng/ml we krwi,

proceedził w ruchu lądowym samochód marki M. o numerze rejestracyjnym (...), co stanowi występłk z art. 178a § 1 k.k.

2. w dniu 9 kwietnia 2019 r. w K., znajdując się pod wpływem środka odurzającego, to jest substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w stężeniu 59 ng/ml we krwi, prowadził w ruchu lądowym samochód marki H. o numerze rejestracyjnym (...), co stanowi występłk z art. 178a § 1 k.k., tj. dwóch występłków z art. 178 a § 1 k.k., za które - przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. - wymierzona mu została kara roku i 8 miesięcy ograniczenia wolności, został zobowiązany na podstawie art. 35 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym; na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k. orzeczone został środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat, zaś na podstawie art. 43a § 2 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 8.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Od tego wyroku apelacje złożyli prokurator oraz obrońca skazanego.

Prokurator zaskarżył orzeczenie w części dotyczącej kary, zarzucając rażąco niski wymiar karę jak również rażąco niski wymiar środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz świadczenia pieniężnego, w sytuacji gdy linia życia skazanego, w tym jego uprzednia karalność oraz jego postawa w toku postępowania dowodzą, że jedynie kara izolacyjna stanowić będzie realną dolegliwość. W konsekwencji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu, przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., kary roku pozbawienia wolności, środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 6 lat, środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 10000 zł., zasądzenie w całości kosztów procesu.

Obrońca skazanego z kolei zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 6 i 170 par. 1 pkt 5 k.p.k., wyrażającą się w bezpodstawnym oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy z dnia 14 września 2019 r. i zaniechanie wezwania na rozprawę biegłej J.G., dopuszczenie dowodu z zeznań świadków W.B. i K. S.- lekarzy ze Szpitala [...] w K. oraz zaniechanie

dopuszczenia dowodu z opinii biegłego psychologa pomimo, że dowody te nie zmierzały do przedłużenia postępowania, zostały złożone na drugim terminie rozprawy, przed przesłuchaniem świadków z aktu oskarżenia, mają merytoryczne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

2. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 i 410 k.p.k. poprzez zastąpienie swobodnej oceny dowodów oceną dowolną, odnośnie do:

- zeznań świadka K.M., polegającą na bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności jego relacjom w zakresie stanu, w jakim znajdował się skazany prowadząc pojazd, tj. przed rozpoczęciem kontroli oraz zażycia środka odurzającego w postaci amfetaminy w dniu 5 kwietnia 2019 r. bezpośrednio po zatrzymaniu pojazdu, pomimo że jest to relacja wiarygodna, oparta o zasady doświadczenia życiowego,
- pominięciu części zeznań świadka D.W. zawartych na k. 37 akt, w której zeznał i potwierdził wersję skazanego, że już na miejscu zdarzenia wskazywał okoliczności zażycia amfetaminy po zatrzymaniu pojazdu, ze strachu, że środek taki zostanie ujawniony w samochodzie,
- pominięciu dowodu z protokołu pobrania krwi z 5 i 9 kwietnia 2019 r., w których po badaniu skazanego przez lekarza wykazano jego stan i zachowanie,
- odmówieniu waloru wiarygodności wyjaśnieniom skazanego odnośnie do swojego stanu w czasie prowadzenia pojazdu i powodów nerwowego i atypowego zachowania, czasu i przyczyn zażycia zawiniątka z amfetaminą, pomimo że nie są one w żadnej części sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym, a znajdują potwierdzenie w relacji świadka K. M. oraz w protokołach pobrania krwi;

3. błędne i dowolne, niewynikające ze zgromadzonego materiału dowodowego ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę wyroku, dotyczące:

- zażycia przez skazanego środka odurzającego w postaci amfetaminy w dniu 5 kwietnia 2023 r. przed kierowaniem pojazdem M., a nie po jego zatrzymaniu bezpośrednio przed kontrolą, pomimo że relacja taka została przedstawiona przez skazanego już w czasie kontroli interweniującemu funkcjonariuszowi i znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadka funkcjonariusza policji D.W.,
- powodów zachowania się skazanego w nerwowy i atypowy sposób w czasie kontroli drogowej w dniu 5 i 9 kwietnia 2020r. r. i połączenie ich z działaniem środka

odurzającego, pomimo że podobne zachowanie u skazanego mogła wywołać stresująca sytuacja w związku z kontrolą drogową i posiadaniem środka odurzającego w pojeździe,

- pozostawania w dniu 5 i 9 kwietnia 2020r. pod wpływem THCCOOOH, pomimo że jest to nieaktywny metabolit THC oraz pozostawania pod wpływem THC w stężeniu 1,1 ng/ml pomimo że jest to stężenie mogące prowadzić co najwyżej do przyjęcia stanu po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.

W konsekwencji obrońca skazanego zawnioskował w apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego i dopuszczenie dowodu z uzupełniającej ustnej opinii biegłego ds. toksykologii w celu umożliwienia obronie i skazanemu zadania mu pytań i realizacji prawa do obrony oraz zasady bezpośredniości i kontradyktoryjności, a także jej uzupełniania w zakresie tego, czy progi wskazane w opinii, od których biegła uzależnia czy ilość środka odurzającego wskazywać ma na jego wpływ na organizm człowieka są sztywne, czy też zmienne osobnicze mogą wpływać na ich wysokość i czy dotyczą wszystkich osób w populacji, a także czy jest możliwe dokonanie obliczeń retrospektywnych odnośnie do czasu przyjęcia amfetaminy, a także ustalenia jak długo środki te utrzymują się w organizmie i czy istnieją w tej materii zmienne osobnicze, nadto dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków W.B. i K.S. – lekarzy ze Szpitala [...] okoliczność czy zaobserwowali oni w dniach 5 i 9 kwietnia wpływ substancji odrzucającej, tj. amfetaminy na skazanego oraz czy spostrzegli zaburzenia funkcji psychomotorycznych w czasie jego badania tym kątem, dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa poprzedzonej badaniem psychologicznym skazanego S. M. w celu ustalenia jego stanu emocjonalnego i reakcji w sytuacjach stresowych, w tym ustalenia, czy jego zachowanie w czasie zdarzeń przypisanych mu w wyroku mogło być dyktowane zaburzeniami zachowania i emocji.

Po rozpoznaniu powyższych apelacji, wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2022 r., sygn. IV Ka 1070/22, Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce kary ograniczenia wolności wymierzył skazanemu karę roku pozbawienia wolności; podwyższył okres orzeczonego wobec skazanego zakazu

prowadzenia pojazdów mechanicznych do 6 lat; podwyższył świadczenie pieniężne do kwoty 10.000 zł, a w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy.

Od tego wyroku kasację wywiódł obrońca skazanego, zarzucając rażącą obrazę przepisów postępowania mogącą mieć istotny wpływ na treść wyroku, tj.:

1. art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. wyrażające się w zaniechaniu zrealizowania przez sąd odwoławczy wskazań i zapatrywań zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2022 r., sygn. akt III KS 33/22, uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 lutego 2022r. do ponownego rozpoznania, a wskazujących na potrzebę uzupełnienia materiału dowodowego w obszarze ustalenia realnego wpływu środków odurzających na zdolność prowadzenia przez skazanego pojazdu,
2. art. 200 § 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i art. 201 k.p.k. wyrażającą się w oddaleniu wniosków obrońcy skazanego zrehabilitowanych w apelacji oraz w piśmie z dnia 14.09.2020 r. o wezwanie na rozprawę biegłej dr J.G. celem umożliwienia obrońcy i skazanemu zadawania jej pytań i kontradyktoryjnej, z zachowaniem zasady bezpośredniości, kontroli opinii i wydania uzupełniającej ustnej opinii zwłaszcza w obszarze, czy wskazane progi stężeń środków odurzających, od których biegły uzależnia wpływ środka na organizm są sztywne, czy też zmienne osobnicze mogą wpływać na ich wysokość,
3. art. 170 § 1 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., wyrażającą się w bezpodstawnym oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy o przesłuchanie w charakterze świadków lekarzy pobierających od skazanego S.M. w dniach 5 i 9 kwietnia 2019 r. krew do badań toksykologicznych i przeprowadzających badania skazanego w kierunku zachowań mogących świadczyć o wpływie środka na organizm, a wnioskowanych na okoliczność wpływu wykazanego we krwi środka na organizm skazanego w tym upośledzenia zdolności psychomotorycznych, a także poprzez oddalenie wniosku o uzyskanie opinii biegłego psychologa, pomimo że okoliczności, na które zostały zaoferowane te dowody mają kluczowe znaczenie dla prawidłowych ustaleń w sprawie,

4. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. wyrażające się w nierzetelnym rozpoznaniu apelacji obrońcy skazanego i nienależytym rozpoznaniu zarzutu 2 apelacji, a to poprzez zaaprobowanie zaniechań sądu I instancji dotyczących ujawnienia wszystkich okoliczności i dowodów mogących mieć wpływ na treść wyroku, tj. protokołów pobrania krwi do badań toksykologicznych od skazanego oraz części zeznań świadka – funkcjonariusza policji D.W. wskazującego na możliwość zażycia środka przez skazanego już po zatrzymaniu go przez patrol Policji, do których to mankamentów w procedowaniu sąd odwoławczy się nie odniósł, a w konsekwencji nie dostrzegł istotnych uchybień przepisom postępowania.

Podnosząc powyższe zarzuty autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie kasacji jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co determinowało wydanie orzeczenia o jej oddaleniu w trybie określonym w tym przepisie. Nie wystąpiło bowiem jakiekolwiek z podniesionych w kasacji uchybień. Nie zasługiwał na aprobatę zarzut o dokonaniu przez sąd II instancji wadliwej kontroli instancyjnej, które to uchybienie miałoby mieć istotny wpływ na treść wyroku. Sam fakt, że autor kasacji wyników postępowania odwoławczego nie podziela, nie jest wystarczający do skutecznego wykazania w tymże postępowaniu uchybień natury kasacyjnej (art. 523 § 1 k.p.k.). Przede wszystkim nie miał racji autor kasacji podnosząc, że sąd *ad quem* nie zrealizował wytycznych zawartych w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2022 r., sygn. III KS 33/22. Sąd ten bowiem wyraził wprawdzie opinię w zakresie postępowania przed sądem I instancji, jednakże w żadnej mierze nie była ona dla sądu II instancji wiążąca. Uwzględniając zakres kontroli zaskarżonego wyroku w postępowaniu skargowym, nie to bowiem było istotą weryfikacji, lecz ewentualne naruszenia prawa w postaci przepisów art. 437 i 439 § 1 k.p.k., stanowiące normatywną podstawę do wydania przez sąd

odwoławczy wyrok uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania. Przedmiotem oceny była zatem zasadność wydania orzeczenia kasatoryjnego w aspekcie wystąpienia ku temu ustawowych podstaw, a nie merytoryczne badanie prawidłowości orzeczenia pierwszoinstancyjnego, czy przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień zarzucanych w apelacji. W realiach procesowych niniejszej sprawy uwaga ta koncentrowała się zatem na ustaleniu, czy sądem mającym prowadzić potencjalne uzupełniające postępowanie dowodowe powinien być sąd I czy II instancji. Sąd Najwyższy nie przesądził bezwzględnej potrzeby przeprowadzenia dalszych dowodów. Wykraczałoby to poza zakres dopuszczalnej w przedmiotowym postępowaniu kognicji. Dowodzą tego wytyczne, iż w razie stwierdzenia takiej konieczności przez sąd *ad quem*, winien zakres czynności procesowych pozostawić we własnej gestii (s.6 uzasadnienia).

Dokonując ponownej kontroli instancyjnej wyroku sądu I instancji, po uchyleniu wspomnianym wyżej wyrokiem Sądu Najwyższego uprzedniego orzeczenia kasatoryjnego, sąd II Instancji nie stwierdził podstaw do uzupełnienia postępowania dowodowego w kierunku postulowanym przez obronę. Nie uczynił tego jednak w sposób aprioryczny czy niewyważony. Przeciwnie, dokonał szczegółowej analizy zgłaszanych wniosków dowodowych, w perspektywie zgromadzonego i ujawnionego materiału dowodowego. Doszedł do logicznej konkluzji o braku uzasadnionych podstaw procesowych do poszerzania materiału dowodowego. Nie podzielił wprawdzie sposobu procedowania sądu I instancji, wskazując na wadliwe uzasadnienie decyzji o oddaleniu tychże wniosków, jednakże przyjął, że to uchybienie nie mogło mieć wpływu na prawidłowość wyroku. Twierdzenie to następnie rzeczowo umotywował, wykazując nieprzydatność postulowanych dowodów z punktu widzenia dążenia do prawdy materialnej lub też dostateczne wykazanie określonych okoliczności za pomocą innych dowodów. Dodać trzeba, że zgodnie z przepisem art. 366 § 1 k.p.k. na rozprawie przeprowadza się nie wszelkie wnioskowane dowody, lecz tylko takie, które mają na celu wyjaśnienie istotnych okoliczności. O dopuszczeniu dowodu nie decyduje subiektywne przekonanie strony o jego istotności, lecz obiektywne i weryfikowalne przekonanie sądu. Jeżeli nie zachodzą ku temu podstawy,

wówczas zgłoszone wnioski podlegają oddaleniu, czego nie należy utożsamiać z naruszeniem prawa do obrony. Jego istota nie sprowadza się przecież do przychylania się do wniosków dowodowych niemających racjonalnego oparcia w realiach danej sprawy.

Dalsze zarzuty kasacyjne sprowadzały się do powtórzenia zarzutów apelacyjnych, co – nawet przy wskazaniu na naruszenie art. 433 § 2 k.p.k.- nie mogło być zabiegiem wystarczającym do sprostania wymogom z art. 519 i 523 § 1 k.p.k. Konieczność czynienia dalszych ustaleń w kierunku zdekodowania stanu skazanego w rozumieniu art. 178a § 1 k.k. została definitywnie wykluczona. Znajdująca się w aktach sprawy opinia była w tej materii jasna, a jej wnioski nie budziły wątpliwości. Cytując jej newralgiczne fragmenty Sąd odwoławczy wykazał, że dowód ten dostatecznie przekonuje o realizacji ustawowego znamienia prowadzenia pojazdu „pod wpływem” wskazanych w wyroku substancji psychoaktywnych. Przedstawione wnioski opinii wsparte zostały nadto fachową literaturą potwierdzającą trafność poczynionych w tej materii ustaleń. Ich podważenie poprzez formułowanie spekulacyjnych hipotez wynikających z odmiennej oceny materiału dowodowego nie mogło być skuteczne. Przypomnieć trzeba, że aby doszło do naruszenia art. 201 k.p.k. musiałyby wystąpić obiektywne podstawy do weryfikacji opinii biegłego, zignorowane następnie w toku procesu, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Równie wyczerpująco zbadane zostały zarzuty nieprzesłuchania lekarzy badających skazanego, których relacje oparte na subiektywnych spostrzeżeniach nie mogły konkurować w szczególności z dowodami obiektywnymi. W wyraźnym stopniu bezzasadny był także zarzut naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zakresie zbadania zarzutu II apelacji, a odnoszącego się do obrazy przepisów art. 7 i 410 k.p.k. Przekonuje o tym treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Wyjaśniono w nim istotę sądowej oceny dowodów, w tym między innymi zasadę, wedle której sąd nie jest zobligowany do czynienia ustaleń faktycznych na podstawie wszystkich przeprowadzonych i ujawnionych dowodów. Byłoby z reguły niemożliwe, a podstawę ustaleń stanowią jedynie te dowody, które - zgodnie ze wskazaniami określonymi w art. 7 k.p.k. – sąd uznał za wiarygodne. W kontekście tych wywodów sąd uznał, że procedowanie sądu I instancji spełniało te warunki i pozostawało pod ochroną powyższego

przepisu, nie naruszając jednocześnie art. 410 k.p.k. Poza sferą tej oceny nie pozostał żaden dowód. Nie ma przy tym racji obrońca twierdząc, jakoby takim „zignorowanym” dowodem miał być protokół pobrania krwi, a konkretnie to, co zrelacjonowali w nim lekarze badający skazanego. Sąd *ad quem* uznał przecież, że ten fragment protokołu, w świetle pozostałych dowodów, nie może mieć przesądzającego znaczenia. Powtórzyć w tym miejscu trzeba za sądami obu instancji, że dostatecznych podstaw do przypisania skazanemu prowadzenia pojazdu w „pod wpływem” wskazanych środków dostarczyły nie tylko obiektywne wyniki badań, ale również relacje pochodzące z osobowych źródeł dowodowych, tj. policjantów wskazujących odbiegające od normy zachowanie skazanego. Są to kwestie dotyczące sfery *stricte* ocennej, a więc siłą rzeczy pozostające poza zakresem kognicji kasacyjnej. Z pewnością jednak stwierdzić trzeba, że nie doszło w tej materii do naruszenia standardów ustawowych kontroli instancyjnej.

Kierując się powyższą argumentacją kasację ocenić należało jako oczywiście bezzasadną. Skutkowało to oddaleniem kasacji w trybie art. 535 § 3 k.p.k. oraz wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania, co uczyniono na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

D. P.

[a!]